

***Observance of Midwives' Code of Ethics by Midwifery Students
During Vaginal Examinations in Labor and its
Influencing Factors***

Roya Baghany¹,
Fatemeh Faramarzi²,
Maryam Baghjari²,
Fatemeh Zare²,
Yaser Tabaraei³

¹ MSc of Midwifery, Sabzevar University of Medical Sciences, Sabzevar, Iran

² RA in Midwifery, Sabzevar University of Medical Sciences, Sabzevar, Iran

³ Department of Biostatistics, Faculty of Health, Sabzevar University of Medical Sciences, Sabzevar, Iran

(Received June 12, 2013 ; Accepted September 9, 2013)

Abstract

Background and purpose: With the increasing development of information technology, the ethical problems associated with the ethical principles that are necessary to mitigate these problems in the protection of human health. This research aimed to understand the factors that influence ethics on vaginal examinations.

Materials and methods: This cross- sectional study was conducted on 43 midwifery students in the 5th and 7th semesters. Data collection included a list of codes of ethics and interview. Data were analyzed using SPSS 19 software.

Results: Observance of moral codes of the seventh semester students was more of the fifth semester students. Observance of moral codes in the context of relations in the field of obstetrics 95.7% 86.6% Yield Obstetrics and Gynecology in the field of professional liability was 50%. Respect the codes of the semester, time shifts, training and ethics remind significant relationship was found by the teacher.

Conclusion: Given that remind ethics by strategic factors affecting compliance with ethical codes of vaginal examinations are In the educational process is important to note.

Keywords: ethical codes, vaginal examination, midwife, student

J Mazand Univ Med Sci 2013; 23(107): 90-94 (Persian).

بررسی میزان رعایت کدهای اخلاقی توسط دانشجویان مامایی هنگام انجام معاینات واژینال در بخش زایمان و عوامل مؤثر بر آن

رویا باغانی^۱

فاطمه فرامرزی^۲

مریم باغجری^۲

فاطمه زارع^۲

یاسر تیرایی^۳

چکیده

سابقه و هدف: با پیشرفت روزافزون اطلاعات و تکنولوژی پزشکی، مشکلات اخلاقی همراه با آن هم رو به افزایش است و راهنماهای اخلاقی لازم است تا با کاستن از این مشکلات از سلامت انسان‌ها حفاظت کند. این امر به خصوص در حرفه مامایی ضروری به نظر می‌رسد. این تحقیق با هدف پی بردن به میزان رعایت کدهای اخلاقی توسط دانشجویان مامایی هنگام انجام معاینات واژینال در بخش زایمان و عوامل مؤثر بر آن صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی مقطعی می‌باشد که به روش سرشماری از دانشجویان ترم ۵ و ۷ رشته مامایی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار در سال ۹۱ (۴۳ نفر)، صورت گرفته است. ابزار گردآوری اطلاعات شامل چک لیست پژوهشگر ساخته از کدهای اخلاقی و فرم مصاحبه در برگیرنده عوامل مؤثر بر رعایت کدهای اخلاقی بوده است. اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS 19 تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: میزان رعایت کدهای اخلاقی در بین دانشجویان ترم ۷ بیش تر از دانشجویان ترم ۵، در حیطه روابط مامایی ۹۵/۷ درصد، در حیطه عملکرد مامایی ۸۶/۶ درصد و در حیطه مسئولیت حرفه‌ای مامایی ۵۰ درصد بود. میزان رعایت کدها با ترم تحصیلی، نوبت شیفت کارآموزی و یادآوری مکرر رعایت اصول اخلاقی توسط مربی رابطه معنی‌دار داشت. **استنتاج:** با توجه به این که یادآوری مکرر رعایت اصول اخلاقی توسط مربی از عوامل تأثیر گذار بر رعایت کدهای اخلاقی در معاینات واژینال می‌باشد، توجه به این نکته در فرآیند آموزشی مهم می‌باشد.

واژه های کلیدی: اصول اخلاقی، معاینات واژینال، مامایی، دانشجویان

مقدمه

که ماما در حرفه خود، هم‌زمان با دو انسان سر و کار دارد که هر کدام دارای حقوق انسانی مشخصی هستند (۲، ۱). دوره‌های کارآموزی یکی از بهترین زمان‌هاست که دانشجویان علاوه بر مهارت‌های بالینی اساسی می‌توانند اصول اخلاقی مربوط به حیطه کاری

با پیشرفت روزافزون اطلاعات و تکنولوژی پزشکی، مشکلات اخلاقی همراه با آن هم رو به افزایش است و راهنماهای اخلاقی لازم است تا با کاستن از این مشکلات از سلامت انسان‌ها حفاظت کند. این امر به خصوص در حرفه مامایی ضروری به نظر می‌رسد چرا

E-mail: mohadesehfaramarzi@yahoo.com

مؤلف مسئول: فاطمه فرامرزی - سبزوار: دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، بیمارستان آموزشی مبینی

۱. کارشناس ارشد مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

۲. کارشناس مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

۳. کارشناس ارشد آمار حیاتی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۳/۲۲ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۲/۴/۲۶ تاریخ تصویب: ۱۳۹۲/۶/۱۸

۵ و ۷ رشته مامایی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار که مجموعاً ۴۳ نفر بودند، صورت گرفت. ابزار گردآوری اطلاعات شامل:

- ۱- چک لیست پژوهشگر ساخته شامل ۱۵ رفتار مورد انتظار در رابطه با انجام معاینات و ژینال که بر اساس کدهای بین المللی اخلاق مامایی به سه حیطه، روابط مامایی (۸ سؤال)، عملکرد مامایی (۳ سؤال) و مسئولیت حرفه ای مامایی (۴ سؤال) تقسیم شد (۸-۱۲).
- ۲- فرم مصاحبه شامل ۹ سؤال که به سه بخش، عوامل مربوط به دانشجو (۵ سؤال)، عوامل مربوط به محیط بالینی (۲ سؤال) و عوامل مربوط به مدرس (۲ سؤال) تقسیم شد.

اعتبار علمی چک لیست با نظر دانش آموختگان مامایی به صورت روایی محتوی مورد پذیرش قرار گرفت. پایایی چک لیست با استفاده از آزمون مجدد، ۷۸ درصد برآورد شد. پژوهشگر به همراه مربی در کارآموزی حاضر شده و از مربی درخواست می کرد بدون اطلاع دانشجو از فرآیند تحقیق از وی بخواهد که مادر را معاینه نماید که در همین مرحله چک لیست توسط محقق تکمیل و پس از پایان تحقیق از شرکت کنندگان رضایت گرفته شد و فرم مصاحبه توسط دانشجویان تکمیل گردید. اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی و آزمون های t و ANOVA و با استفاده از نرم افزار SPSS 19 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

در پژوهش حاضر ۴۳ دانشجو شرکت داشتند که از این میان ۲۳ نفر دانشجوی ترم ۵ و ۲۰ نفر دانشجوی ترم ۷ بودند. دانشجویان بومی ۲۸ نفر و ۱۵ نفر دانشجوی غیر بومی بودند. ۲۷ نفر از دانشجویان معدل ۱۸-۱۷ و ۱۵ نفر معدل ۱۶-۱۵ و ۱ نفر معدل کم تر از ۱۵ داشت. میزان رعایت کدهای اخلاقی هنگام انجام معاینات و ژینال به طور کلی ۷۶/۳۵ درصد گزارش شد. به طوری که درصدهای به دست آمده در حیطه روابط

خود را بیاموزند (۴،۳). بنابراین هنگام آموزش مهارت ها به دانشجویان باید اهمیت زیاد مبانی اخلاقی مدنظر قرار گرفته شود تا در پایان دوره ۴ ساله، افراد قادر به انجام صحیح و اصولی این مبانی باشند.

در تحقیقی که توسط دلارام و همکارش صورت گرفت، انجام معاینات مکرر توسط دانشجو از جمله اقدامات استرس زا برای مادران باردار گزارش شد (۵). بنابراین برای کاهش عوارض ناشی از انجام معاینات و ژینال لازم است از همان ابتدای آموزش بالینی در دوره های کارآموزی توجه ویژه ای هم به آموزش اخلاق حرفه ای بشود.

اگر دانشجویان در طول سال تحصیلی خود مکرراً با موقعیت هایی مواجه شوند که مجبور به انجام امور غیر اخلاقی شوند، به مرور برای خود به عنوان یک ماما و به عنوان یک انسان، اصول اخلاقی مجزایی را تعریف می کنند که به طور ناخود آگاه سبب تغییر ارزش های آنها می شود. نهادینه کردن اصول اخلاقی در بین دانشجویان و آماده نمودن آنها برای زندگی حرفه ای آینده بخش مهمی از مسئولیت دانشگاه هاست (۶). از این رو به بررسی میزان رعایت کدهای اخلاقی هنگام انجام معاینات و ژینال در بخش زایمان و عوامل مؤثر بر آن در دانشجویان مامایی سبزوار در سال ۹۱ پرداخته شد تا با اطلاعاتی که از این تحقیق به دست می آید به گوشه ای از نواقص یا مشکلات آموزشی موجود پرداخته و زمینه به گونه ای فراهم ساخته شود که دانش آموختگان مامایی با بهره مندی از آموزش های لازم، در آینده به عنوان مامای متعهد بتوانند با حفظ رضایت مادران از چگونگی برخورد با آنها و نحوه ارائه مراقبت های مامایی، خدمات خود را جهت ارتقاء سلامت خانواده و جامعه گسترش دهند (۷).

مواد و روش ها

این پژوهش از نوع توصیفی - تحلیلی می باشد که به صورت مقطعی و به روش سرشماری از دانشجویان ترم

مامایی ۹۵/۵ درصد، در حیطه عملکرد مامایی ۸۶/۶ درصد و در حیطه مسئولیت حرفه‌ای ۵۰ درصد بود. عملکرد دانشجویان ترم ۵ در حیطه روابط مامایی ۷۵/۵۴ درصد، در حیطه عملکرد مامایی ۸۶/۹۵ درصد و در حیطه مسئولیت حرفه‌ای ۴۳/۸۴ درصد و در کل درصد رعایت کدهای اخلاقی در این گروه ۷۷/۷۷ درصد بود و دانشجویان ترم ۷ به ترتیب درصدهای ۹۰/۰۸ درصد و ۸۷/۲۲ درصد و ۵۵/۸۳ درصد را به خود اختصاص دادند و درصد کسب شده از کلیه کدها در این گروه ۹۴/۴ درصد بود. عوامل مؤثر بر میزان رعایت کدها در جدول شماره ۱ مشخص شده است.

جدول شماره ۱: ارتباط هریک از عوامل مؤثر در رعایت کدهای اخلاقی در هر سه حیطه

عوامل مؤثر	روابط مامایی	عملکرد مامایی	مسئولیت حرفه‌ای
ترم تحصیلی	p=۰/۰۴۱	p=۰/۰۴۸	p=۰/۰۳۵
بومی یا غیر بومی بودن	p=۰/۰۸۱	p=۰/۰۷۲	p=۰/۰۹۱
معدل کل	p=۰/۰۶۵	p=۰/۰۶۸	p=۰/۰۱۴
آگاهی از کدهای اخلاقی	p=۰/۰۷۴	p=۰/۰۶۵	p=۰/۰۷۸
شیفت کاری	p=۰/۰۴۴	p=۰/۰۶۷	p=۰/۰۸۸
شلوغی شیفت	p=۰/۰۶۵	p=۰/۰۷۶	p=۰/۰۱۱
تعیین وظایف مربوط به معاینه و ژینال	p=۰/۰۸۷	p=۰/۰۷۸	p=۰/۰۱۰
یادآوری مکرر رعایت اصول اخلاقی	p=۰/۰۴۳	p=۰/۰۳۳	p=۰/۰۴۰

بحث

نتایج نشان داد که عملکرد دانشجویان در حیطه روابط مامایی مطلوب، در حیطه عملکرد مامایی نسبتاً مطلوب و در حیطه مسئولیت حرفه‌ای نامطلوب بود. بخش مسئولیت حرفه‌ای شامل چهار گزینه بود: ۱- رعایت حریم خصوصی مادر که در این قسمت دانشجویان عملکردی نامطلوب داشتند. در مطالعه دادخواه و همکارانش، اکثر بیماران ابراز داشتند که خلوت و حریم خصوصی آن‌ها رعایت نشده است (۱۴، ۱۳).

در مطالعه‌ای که، سیمبر و همکارانش در کردستان انجام دادند، در خصوص رعایت حریم بیمار، عملکردی نسبتاً مطلوب داشتند (۱۵). ۲- ارائه توضیح کافی قبل از معاینه در مورد هدف معاینه که در این پژوهش، دانشجویان عملکردی نامطلوب داشتند. در مطالعه

سیمبر، ماماها، عملکردی نسبتاً مطلوب داشتند (۱۵). ۳- مطلع نگه داشتن مادر از پیشرفت زایمان که در این قسمت دانشجویان عملکردی نامطلوب داشتند که با مطالعه دادخواه، هم‌خوانی داشت (۱۳). در مطالعه سیمبر، کارکنان در این خصوص عملکردی مطلوب داشتند (۱۵).

۴- رعایت کامل اصول استریلیته در انجام معاینات و ژینال که در پژوهش حاضر دانشجویان عملکردی نامطلوب داشتند اما در مطالعه سیمبر، عملکردی مطلوب از آن‌ها گزارش شد (۱۵). بین میزان رعایت کدها با ترم تحصیلی، نوبت شیفت کارآموزی و یادآوری کدها توسط مربی رابطه معنی‌داری وجود داشت. دانشجویان ترم ۷ نسبت به دانشجویان ترم ۵ کدهای اخلاقی را بیش‌تر رعایت کرده بودند که می‌تواند به دلیل داشتن تجربه بیش‌تر و به دنبال آن درک بهتر دانشجویان ترم ۷ نسبت به نیازهای مادران در هنگام زایمان نیز باشد. در شیفت صبح نسبت به دو شیفت دیگر رعایت بیشتر کدهای اخلاقی به چشم می‌خورد. از طرفی در تحقیقی که نصیریانی و همکارانش انجام دادند، نمره بالاتر مهارت بالینی به دانش‌آموختگان شیفت صبح تعلق داشت (۱۷، ۱۶). بر خلاف مطالعه حاضر در مطالعه‌ای که سلیمی و همکارانش انجام دادند، بین میزان مهارت دانشجویان در بخش‌های ویژه و میانگین معدل ترم‌های گذشته ارتباط معنی‌دار آماری دیده شد (۱۸).

در مطالعه رحیمی کیان و همکاران بین آگاهی و چگونگی عملکرد ماماها ارتباط مستقیم قوی وجود داشت (۷). اما در پژوهش حاضر بین آگاهی از کدهای اخلاقی و رعایت آن‌ها ارتباط معنی‌داری مشاهده نشد که با نظر Fahey که می‌نویسد هرچند نزدیک به ۹۷ درصد دانشجویان، درس اخلاق را در برنامه درسی خود می‌گذرانند ولی عملکرد آن‌ها در محیط‌های بالینی نشان از عدم کفایت آنان در تصمیم‌گیری‌های اخلاقی است، هم‌خوانی دارد (۱۹، ۲۰).

در پایان می‌توان نتیجه‌گیری کرد که می‌بایست مربیان محترم در طی کارآموزی در راستای ارتقای

سپاسگزاری

بدین وسیله از مسئولین کمیته تحقیقات دانشجویی سبزوار و مربیان ارجمندی که ما را در راستای اجرای این پژوهش یاری نموده‌اند، تشکر و سپاسگزاری می‌نماییم.

هرچه بیش‌تر اجرای اصول اخلاقی در حرفه مامایی؛ نسبت به یادآوری رعایت این کدها هنگام مشاهده خطا از سوی دانشجوی، توجه بیش‌تری داشته باشند.

References

- Larijani B, Motevaseli A. New methods for teaching medical ethics. *J Diabetes Lipid Disor* 2004; 4: 39-46.
- Mohamadi M, Mohamadi Sh. Ethics in midwifery. *Med J Mashad Univ Med Sci* 2008; 42: 25-30.
- Askari F, Atarodi A, Torabi Sh, Dlshadnovghaby A, Sadegh Moghadam L, Rahmani R. Women's experience of childbirth: a phenomenological study. *Ofogh-e-Danesh* 2008; 15(4): 39-45.
- Khademolhoseini SM, Alhani F, Anoshe M. Pathology clinical education in intensive care nursing: a qualitative study. *Iran J Crit Care Nurs* 2009; 2(2): 81-86.
- Delaram M, Aeein F. Evaluation of the stressors (stressful) delivery room and rate them in terms of womens stressful referred to Hajar hospitali. *J Shahrekord Univ Med Sci* 2000; 2(2): 28-33.
- Larigani B, Ghafari fard S, Zahedi F. Ethical considerations in clinical training of medical. *J Diabetes lipid Disor* 2004; 4: 109-105.
- Rahimi Kian F, Mir Molaei T, Samizadeh Z, Shirazi M, Mehran A. Evaluation of knowledge and practice of newly Graduated midwives in normal vaginal delivery in hospital affiliated to Tehran university of medical sciences. *Iran J Med Educ* 2007; 7(1): 51-56.
- Joolae S, Bakhsande B, Mohmamad Ebrahimzade M, Asgarzade M, Washagani Farahani A, Shariat E, et al. Codes of ethics in nursing: report of an action research study. *J Med Ethics Hist Med* 2009; 2(3): 45-53.
- Australian College of Midwives. Code of ethics for midwives in australia. Australian Nursing and Midwifery Council (ANMC). 2008.
- Thompson H, Thompson J. code of ethics for nurse-midwives. *J Nurse Midwifery* 1986; 31(2): 99-102.
- Ortega C, Lopez C, Romani F, Corea R. Perception and satisfaction of public hospitals in Panama city about vaginal examination during labor. *Rev Peru Epidemiol* 2009; 13(2): 1-7.
- Pelvin B. International code of ethics for midwives. *New Zeal College of Medicine J* 1992; 1-8.
- Dadkhah B, Mohamadi M, Mozafari N. Territory and respect the rights of patients in hospitals in Ardabil. *Iran J Nurs Midwifery Res* 2004; 9(2)(23): 37.
- Voskoei Kh, Karimi M, Asnaashari H, Kohan N. Evaluation of patients' rights in hospitals affiliated to Tehran University of Medical Sciences in 2007. *J Med Ethics Hist Med* 2008; 2(4): 47-53.
- Simbor M, Ghafari F, Zahrani Sh, Alavi majd H. Quality of obstetric care provided to women admitted to hospital maternity ward of Kurdistan University of Medical Sciences. *Payesh Health Monit* 2008; 8(2): 191-201.

16. Parsapour A, Bagheri A, Larijani B. Patient Bill of Rights in Iran. *J Med Ethics Hist Med* 2008; 3(1): 39-47.
17. Nasiriani KH, Farnia F, Salimi T, Shahbazi L, Motevaselian M. New nursing graduates' self-assessment of clinical skills of medical-surgical. *Iran J Med Educ* 2005; 6(1): 93-100.
18. Salimi T, Karimi H, Shahbazi L, Dehghanpour M. Assessment of clinical skills of senior nursing students in the intensive care unit. *J Shaheed Sadoughi Univ Med Sci* 2004; 13(3): 60-66.
19. Fahey BE. The effect of ethical curricular presentation, An integrated versus a nonintegrated approach on the ethical decision making ability of B.S.N student. United States: Duquesne University; 1994.
20. Holland S. Teaching nursing ethics by cases: a personal perspective. *Nurs Ethics* 1999; 6(5): 434-436.